

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	17.12.2011
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	12.05.2014
Avaldamismärge:	RT I, 14.12.2011, 4

Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud¹

Vastu võetud 08.12.2011 nr 148

Määrus kehtestatakse „Jäätmeseaduse” § 15 lõike 8 ja § 17 lõike 2 alusel.

§ 1. Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingud

(1) Jäätmete töötlemist iseloomustavad taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingud ja neile vastavad koodid sätestatakse rahvusvaheliselt tunnustatud koodinumbrite alusel, mis koosnevad jäätmete taaskasutamist (R) ja kõrvaldamist (D) kirjeldavast tähisest ning toimingu järjekorranumbri.

(2) Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoiming võib jaguneda alamtoiminguteks, mille iseloomustamiseks lisatakse toimingukoodile alamtoimingut iseloomustav väiketäht.

(3) Kui taaskasutamise- ja kõrvaldamistoiming jaguneb alamtoiminguteks, tuleb toimingu kirjeldamisel kasutada alamtoimingu kooditähist.

(4) Kui jäätmete taaskasutamist või kõrvaldamist ettevalmistavate toimingute (R12–R13 ning D8, D9, D13–D15) käigus tekkinud jäätmed osaliselt taaskasutatakse ja osaliselt kõrvaldatakse, siis liigitatakse ettevalmistav toiming kas §-s 2 või §-s 4 nimetatud toimingute hulka sõltuvalt sellest, millisel viisil suuremat osa (üle 50%) tekkinud jäätmete massist järgnevalt töödeldakse.

§ 2. Jäätmete taaskasutamistoimingute nimistu

Jäätmete taaskasutamistoimingud on:

- 1) R1 – jäätmete kasutamine peamiselt kütusena või energiaallikana muul viisil;
- 2) R2 – lahustite taasväärtustamine või regenereerimine;
- 3) R3 – lahustitena mittekasutatavate orgaaniliste ainete ringlussevõtt või taasväärtustamine, sealhulgas:
  - R3o – bioloogiline ringlussevõtt, sealhulgas kompostimine ja muud bioloogilised muundamisprotsessid;
  - R3m – mehaaniline ringlussevõtt ehk jäätmematerjali taaskasutamine selle keemilist struktuuri muutmata kas esialgsel või mõnel muul otstarbel;
  - R3c – keemiline ringlussevõtt ehk jäätmematerjali lagundamine algkomponentideks ning nendest esialgsena analoogse materjali valmistamine;
  - R3f – ringlussevõtt toormevaruna ehk jäätmematerjali lagundamine, sealhulgas gaasistamise ja pürolüüsi teel mis tahes keemilisteks ühenditeks, mis võetakse järgnevalt ringlusse kemikaalidena uue toote koostises;
  - R3k – jäätmeteks muutunud, peamiselt orgaanilisest materjalist koosnevate toodete või nende komponentide korduskasutuseks ettevalmistamine;
- 4) R4 – metallide või metallühendite ringlussevõtt või taasväärtustamine;
- 5) R5 – muude anorgaaniliste ainete ringlussevõtt või taasväärtustamine, sealhulgas:
  - R5m – mehaaniline ringlussevõtt, sealhulgas anorgaaniliste ehitusmaterjalide ringlussevõtt ja pinnase puhastamine, mille tulemuseks on pinnase taaskasutamine;
  - R5o – pinnase puhastamine, mille tulemuseks on pinnase taaskasutamine, sh töötlemine bioloogiliste, termiliste, füüsikalise-keemiliste jm meetoditega;
  - R5c – keemiline ringlussevõtt;
  - R5f – ringlussevõtt toormevaruna;
  - R5k – jäätmeteks muutunud, peamiselt anorgaanilisest materjalist koosnevate toodete või nende komponentide korduskasutuseks ettevalmistamine;
- 6) R6 – hapete või aluste regenereerimine;
- 7) R7 – reostustõrjeks kasutatud ainete taaskasutamine;
- 8) R8 – katalüsaatorikomponentide taaskasutamine;
- 9) R9 – vanaõli taasrafineerimine või korduskasutamiseks ettevalmistamine mõnel muul viisil;
- 10) R10 – pinnastöötlus põllumajanduses kasutamise eesmärgil või keskkonna ökoloogilise seisundi parandamiseks;

- 11) R11 – koodinumbriga R1–R10 märgitud mis tahes toimingu tagajärjel tekkinud jäätmete kasutamine;
 12) R12 – jäätmete vahetamine või eeltöötlus, mille lõppsaaduseks on jäätmed, ühendid või segud, mis taaskasutatakse mis tahes koodinumbriga R1–R11 märgitud toiminguga, sealhulgas:
 R12v – jäätmete vahetamine;
 R12p – jäätmete taaskasutamisele eelnev füüsikaline-keemiline töötlemine (kuivatamine, aurutamine, konditsioneerimine jms);
 R12o – jäätmete taaskasutamisele eelnev bioloogiline töötlemine;
 R12x – taaskasutamisele eelnev jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine;
 R12y – jäätmete taaskasutamisele eelnev ümberpakkimine;
 R12s – jäätmete taaskasutamisele eelnev sortimine või teatud komponentide eraldamine, millega võib kaasna mehhaaniline töötlemine (purustamine, tükeldamine, demonteerimine, kokkupressimine, granuleerimine jms), juhul kui selle tulemusel tekivad uued jäätmeliigid ning jäätmete olemus või koostis muutub;
 13) R13 – jäätmete vaheladustamine mis tahes koodinumbriga R1–R12 märgitud toiminguks, välja arvatud jäätmete ajutine kogumiseelne hoidmine jäätmete tekkekohas.

§ 3. Olmejäätmete kasutamine peamiselt kütusena või muul viisil energiaallikana

(1) Paragrahvi 2 punktis 1 nimetatud taaskasutamistoiming hõlmab olmejäätmeid töötlevaid jäätmepõletustehaseid üksnes siis, kui nende energiatõhusus, arvestades jäätmete põletamise parima võimaliku tehnika nõudeid, on võrdne või suurem kui:

- 1) 0,60 jäätmepõletustehasel, mille tegutsemiseks on jäätmepõletusluba või keskkonnaproblemluba antud enne 1. jaanuari 2009. a;
- 2) 0,65 jäätmepõletustehasel, mille tegutsemiseks on jäätmepõletusluba või keskkonnaproblemluba antud pärast 31. detsembrist 2008. a.

(2) Energiatõhusust arvutatakse kasutades järgmist valemit:

$$\text{Energiatõhusus} = [E_p - (E_f + E_i)] / [0,97 \times (E_w + E_f)],$$

kus

E_p – aastas soojuse või elektri kujul toodetav energia. Selle arvutamiseks korrutatakse elektri kujul saadud energia kordajaga 2,6 ning turustamise eesmärgil toodetud soojus kordajaga 1,1 (GJ/aasta);
 E_f – süsteemi energiakulu aastas kütustest, mis kulub auru tootmiseks (GJ/aasta);
 E_w – aastas töödeldud jäätmetes sisalduv energia, mille arvutamiseks kasutatakse jäätmete alumist kütteväärtust (GJ/aasta);
 E_i – aastas imporditav energia, millest arvatakse maha E_w ja E_f (GJ/aasta);
 0,97 – tegur, mida kasutatakse koldetuhast ja kiirgusest tingitud energiakao arvutamisel.

§ 4. Jäätmete kõrvaldamistoimingute nimistu

Jäätmete kõrvaldamistoimingud on:

- 1) D1 – maapealne või maa-alune ladestamine (näiteks prügilatesse);
- 2) D2 – pinnastöötlus (näiteks vedelate või püdelate heitmete biolagundamine pinnases);
- 3) D3 – süvainjektsioon maapõue (näiteks vedelate heidete pumpamine puuraukudesse, mahajäetud soolakaevandustesse või looduslikesse tühemikesse);
- 4) D4 – vedelate või püdelate jäätmete paigutamine maapealsetesse kaevanditesse, basseinidesse, paistiikidesse jne;
- 5) D5 – paigutamine tarindprügilatesse (näiteks jäätmete paigutamine üksteisest ning keskkonnast isoleeritud, pealt kaetud ja vooderdatud pesadesse);
- 6) D6 – heitmine veekogudesse, välja arvatud merre või ookeani;
- 7) D7 – heitmine merre või ookeani, sealhulgas ladestamine merepõhja;
- 8) D8 – bioloogiline töötlemine, mida ei ole käsitletud mujal selles nimistus ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse koodinumbriga D1–D12 märgitud mis tahes toiminguga;
- 9) D9 – füüsikaline-keemiline töötlemine (näiteks aurutamine, kuivatamine, kaltsineerimine), mida mujal selles nimistus ei ole käsitletud ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse koodinumbriga D1–D12 märgitud mis tahes toiminguga;
- 10) D10 – põletamine maismaal;
- 11) D11 – põletamine merel (juhul kui Euroopa Liidu õigusaktid ja riikidevahelised lepingud seda lubavad);
- 12) D12 – püsiladustamine (näiteks konteinerites jäätmete paigutamine kaevandustesse);
- 13) D13 – jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine või muu eeltöötlus enne koodinumbriga D1–D12 märgitud mis tahes toimingut, sealhulgas:
 D13x – jäätmete kõrvaldamisele eelnev jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine;
 D13s – jäätmete kõrvaldamisele eelnev sortimine või teatud komponentide eraldamine, millega võib kaasna mehhaaniline töötlemine (purustamine, tükeldamine, demonteerimine, kokkupressimine, granuleerimine jms), juhul kui selle tegevuse tulemusel tekivad uued jäätmeliigid ning jäätmete olemus või koostis muutub;
- 14) D14 – jäätmete ümberpakkimine enne koodinumbriga D1–D13 märgitud mis tahes toimingut;
- 15) D15 – ladustamine koodinumbriga D1–D14 märgitud mis tahes toimingu eesmärgil, välja arvatud ajutine kogumiseelne hoidmine jäätmete tekkekohas.

§ 5. Rakendussäte

Jäätmealase tegevuse aruanded vastavalt „Jäätmeseaduse” § 117 lõikele 1 esitatakse kooskõlas käesoleva määrusega esmakordselt 2013. aastal toimunud tegevuse kohta.

§ 6. Määruse kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 6. aprilli 2004. a määrus nr 104 „Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud” (RT I 2004, 23, 157) tunnistatakse kehtetuks.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30).

Andrus Ansip
Peaminister

Kristen Michal
Justiitsminister keskkonnaministri ülesannetes

Aivar Rahno
Riigikantselei istungiosakonna juhataja riigisekretäri ülesannetes